

MATURITNÍ ZPRAVODAJ

CERMAT INFORMUJE O NOVÉ MATURITNÍ ZKOUŠCE

15
2013

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

Ukončením přihlašování žáků k jarnímu termínu maturitní zkoušky 2013 na sklonku minulého roku začala CERMATu „horká“ fáze příprav na hladký průběh třetího ročníku reformované podoby maturitní zkoušky. Na základě struktury a počtu zvolených zkoušek a dílčích zkoušek tak odstartovala výroba zkušební dokumentace, v plném proudu jsou školení hodnotitelů i semináře pro pedagogické pracovníky vykonávající administrativní a kontrolní funkce, bez jejichž aktivní a zodpovědné práce se maturita ani letos samozřejmě neobejde.

Věřím, že v široké struktuře a rozsahu informací, které CERMAT zveřejňuje, naleznou všichni to, co hledají a co pro sebe při přípravě na maturitu potřebují. Věřím také, že po dvou proběhnutších ročních existuje dostatečné povědomí o náročnosti a úskalích maturitní zkoušky a že ani letošní maturanti přípravu na zkoušky nepodcení. Chci vás, vážení čtenáři, také ubezpečit, že CERMAT hledá přijatelné cesty, jak učinit průběh i výsledky maturitní zkoušky maximálně transparentními v rámci platných právních a nezbytných bezpečnostních limitů. Dovolte mi proto, abych touto cestou popřál všem maturantům i všem zainteresovaným, kteří se budou na přípravě maturitní zkoušky 2013 podílet, aby letošní maturity proběhly hladce a korektně ze strany všech aktérů a aby je provázely pouze ty emoce, které ke složení tak důležité zkoušky, jakou je ta maturitní, obvykle patří.

Jiří Zíka
ředitel CERMATu

dvou částí, z nichž rozsah 1. části je mezi 120 až 150 slovy a rozsah 2. části pak mezi 60 až 70 slovy. Ústní zkouška trvá stejně jako u českého jazyka a literatury 20 minut na přípravu + 15 minut vlastní zkoušení.

STRUČNÝ OBSAH NOVELY MATURITNÍ VYHLÁŠKY

Již v minulém čísle Maturitního zpravodaje jsme si představili základní změny maturitního modelu, které vyplývají z novelizované podoby školského zákona. Nyní se blíže podíváme na to, co podstatného v novele maturitní vyhlášky č. 177/2009 Sb. zůstalo a co novela přinesla nového.

PŘEDMĚTY

Český jazyk a literatura

Povinná zkouška z českého jazyka a literatury je zkouška, která se skládá z didaktického testu, písemné práce a ústní zkoušky. U didaktického testu změna nenastala, žáci mají stále na jeho vypracování 60 minut. Ústní zkouška rovněž v tomto směru nedoznala změn a po 20 minutách přípravy „na potítku“ trvá samotné zkoušení 15 minut. Pro potřeby ústní zkoušky musí každý žák předložit svůj seznam literárních děl. Ten musí obsahovat výběr 20 děl z celkového školního seznamu. Svůj seznam je každý žák povinen odevzdat do 31. března 2013 řediteli školy.

U písemné práce je zachováno 25 minut na výběr zadání a nově stanoveno **90 minut na napsání samotné písemné práce. Minimální rozsah písemné práce z českého jazyka a literatury je stanoven na 250 slov.** Cizinci, kteří pobývají na území ČR nepřetržitě po dobu kratší než dva roky, mají nově prodloužen čas na didaktický test o 15 minut. Oproti

předchozím maturitním ročníkům, kdy měli prodloužen čas na písemnou práci o 15 minut, se u této dílčí zkoušky navyšuje čas o další čtvrt hodinu, tedy celkem na 30 minut. Kromě překladového slovníku mohou cizinci využít i Slovník spisovné češtiny.

Cizí jazyk

Portfolio nabízených předmětů v rámci cizího jazyka společné části maturitní zkoušky (dále také SČ MZ) zůstává nezměněné. Nabízen je tedy jazyk anglický, německý, francouzský, španělský a ruský. Nadále platí pravidlo, že si žák může přihlásit k maturitní zkoušce ve společné části jen jazyk, který se na jeho škole vyučuje.

Komplexnost zkoušky z cizího jazyka je zachována. Zkouška se skládá z didaktického testu, písemné práce a ústní zkoušky. Didaktický test trvá celkem 95 minut, přičemž 35 minut je poslechová část testu a 60 minut část čtení a jazyková kompetence. **Písemná práce pak trvá 60 minut a je rozdělena do**

>>>

Povolenými pomůckami u didaktického testu jsou pouze psací potřeby, u písemné práce psací potřeby a slovníky, které neobsahují přílohu věnovanou písemnému projevu, u ústní zkoušky psací potřeby, slovník a pro třetí část ústní zkoušky i případné další pomůcky, které stanovuje škola (např. mapa).

Matematika

Maturitní zkoušku společné části z předmětu matematika budou maturanti skládat formou didaktického testu. **Na vykonání testu je stanoven čas 90 minut, ke kterým nově přibýlo ještě 15 minut na rozmyšlení strategie řešení testu. O těchto přidávaných 15 minut je v jednotném zkušebním schématu navýšen čas na přípravu (tzv. úrovní administrace). Během 15 minut má žák k dispozici testový sešit (zadání), do něhož si může zapisovat poznámky, a záznamový arch, do kterého však v této době zapisovat nesmí.** Čas zahájení zkoušky, čas ukončení 15minutové přípravy a čas ukončení zkoušky budou v každé učebně zapsány na tabuli. **Didaktický test z matematiky bude na rozdíl od loňského roku obsahovat několik široce otevřených úloh, u nichž se hodnotí celý postup řešení.** V záznamovém archu bude místo pro zápis postupu řešení nadepsáno „Uvedte postup řešení.“. Pokud žák uvede pouze výsledky, nebudou mu u těchto úloh přiděleny žádné body. U ostatních tzv. úzce otevřených úloh se zapisují pouze požadované výsledky. Povolenými pomůckami jsou rýsovací potřeby, kalkulačka bez grafického režimu, **bez řešení rovnic a úprav algebraických výrazů a dále matematicko-fyzikální a chemické tabulky pro střední školy.**

Hodnocení zkoušek a závěrečné dokumenty

Kritéria hodnocení společné části maturitní zkoušky budou vydána MŠMT do 31. března 2013. Didaktický test je vyhodnocován CERMATEm. Písemné práce (dále také PP) z cizího jazyka jsou hodnoceny centrálně hodnotiteli jmenovanými CERMATEm. Hodnotitel obdrží PP od CERMATu, PP ohodnotí a své hodnocení mu předá ve stanoveném termínu prostřednictvím informačního systému. Následně CERMAT zpřístupní výsledky hodnocení řediteli školy, a to do začátku konání ústních zkoušek příslušné třídy. **Písemné práce z českého jazyka předává ředitel školy k hodnocení jím jmenovaným hodnotitelům, přičemž hodnotitelé odevzdají výsledky řediteli školy nejpozději do začátku ústních zkoušek příslušné třídy** (ve stejném termínu předá hodnocení ředitel školy CERMATu). **Hodnotit písemné práce mohou jen hodnotitelé s platnou certifikací pro hodnocení písemných prací.**

Hodnocení ústních zkoušek společné části probíhá před zkušební maturitní komisí, v níž zkoušející a tzv. přísedící musejí být certifikováni hodnotitelé ústní zkoušky SČ MZ. Výsledné hodnocení žáka pak musí být maturitní komisí navrženo a schváleno v daném zkušebním dni.

Hodnocení povinných zkoušek společné a profilové části a hodnocení nepovinných zkoušek profilové části bude stejně jako v předchozích ročních převedeno do klasifikační stupnice výborný až nedostatečný. Změna nastává u hodnocení nepovinných zkoušek společné části, kdy na základě dosaženého výsledku bude na vysvědčení uvedeno „uspěl(a)“ nebo „neuspěl(a)“. V případě nekonání zkoušky nebo dílčí zkoušky se uvede na protokolu u příslušného předmětu „nekonal(a)“.

Maturitní vysvědčení žáků, kteří v jarním zkušebním období úspěšně vykonali všechny povinné zkoušky společné i profilové části MZ, zpřístupní CERMAT nejpozději do 2 pracovních dnů od doby, kdy shromáždí veškeré výsledky za příslušnou třídu. V podzimním zkušebním období pak CERMAT zpřístupňuje maturitní vysvědčení vždy nejpozději do 2 pracovních dnů od shromáždění výsledků jednotlivého žáka.

Maturitní termíny

Maturitní zkouška v jarním zkušebním období školního roku 2012/2013 startuje počátkem dubna. Od 1. dubna 2013 lze konkrétně konat písemné a praktické zkoušky profilové části maturitní zkoušky, přičemž jednotlivé termíny stanoví ředitel školy. **Společná část maturitní zkoušky pak začíná 2. května 2013 didaktickými testy a písemnými pracemi.** Blok písemných zkoušek společné části končí podle jednotného zkušebního schématu k 9. květnu 2013. Podrobně rozpracované jednotné zkušební schéma písemných zkoušek společné části maturitní zkoušky naleznete ke stažení na stránkách www.novamaturita.cz. **Ústní zkoušky společné části a profilové zkoušky se mohou konat od 16. května do 10. června a jejich přesný termín stanoví ředitel školy nejpozději 2 měsíce před jejich samotným konáním.** **V podzimním zkušebním období roku 2013 se didaktické testy a písemné práce konají na tzv. spádových školách v období od 1. do 10. září 2013.** Ústní zkoušky společné části se budou odehrávat již na kmenových školách od 11. do 20. září 2013. **Profilové zkoušky se mohou konat od 1. do 20. září, přičemž, vyžaduje-li to povaha praktické zkoušky, je možné ji konat i v dřívějším termínu.** ■

VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGŮ

Organizace společné části maturitní zkoušky klade vysoké nároky na personální infrastrukturu. V tomto ohledu je důležité, aby byl zajištěn dostatek kvalitně proškolených pedagogických pracovníků, kteří zabezpečují školským zákonem stanovené funkce v rámci společné části maturitní zkoušky.

Vzdělávání pedagogů zajišťuje CERMAT ve spolupráci s Národním institutem dalšího vzdělávání (NIDV) kombinací distančního e-learningového a prezenčního vzdělávání. Mezi hlavní činnosti zajišťované CERMATEm patří stanovení struktury a obsahu kurzů pro jednotlivé funkce, supervize tutorů a lektorů kurzů, certifikace školených účastníků, vydávání osvědčení o způsobilosti k výkonu dané funkce, zajištění provozu LMS (Learning Management System) či poskytnutí technicko-uživatelské podpory ře-

ditelům škol při nominování pedagogických pracovníků do jednotlivých funkcí.

Data získaná z nominací jsou dále CERMATEm předávána NIDV, který dále zajišťuje organizaci školení. NIDV je odpovědný zejména za stanovení harmonogramu vzdělávání jednotlivých funkcí, organizační zajištění výběru tutorů a lektorů, tvorbu studijních skupin a celkové zajištění organizace a logistiky e-learningové i prezenční části odborné přípravy nominovaných pedagogických pracovníků.

Jak probíhá a bude probíhat proces nominací a přihlašování ke vzdělávání pedagogů ve školním roce 2012/2013?

Celý proces začíná nominací pedagogů v informačním systému maturitní zkoušky, kterou provádí ředitel školy. Informační systém pro potřebu nominací je otevřen neustále. Do vzdělávání, která budou ukončena ještě před zahájením jarního zkušebního období roku 2013, však budou zařazeny pouze osoby nominované nejpozději 14. prosince 2012. Vzhledem k harmono-

>>>

gramu odborné přípravy bylo nutné do tohoto termínu ukončit nominace pro funkce hodnotitel ústní zkoušky cizích jazyků a českého jazyka a literatury, hodnotitel písemných prací z českého jazyka a literatury a školní maturitní komisař. K 10. lednu 2013 se ze stejného důvodu „ukončují“ nominace pro zadavatele a hodnotitele žáků s přiznaným uzpůsobením podmínek. **Ředitelé škol tak pro letošní maturity mají ještě možnost nominovat zadavatele, konkrétně tak musí být učiněno do 1. února 2013.**

Nominovaní pedagogičtí pracovníci obdrží e-mailem výzvu k přihlášení do kurzu včetně přihlašovacích údajů. Po výběru nejvhodnějšího kurzu na stránkách www.novamaturita.cz/ciskom musí ředitel školy tuto přihlášku potvrdit. Následuje samotná odborná příprava, po jejímž absolvování a splnění podmínek certifikace obdrží účastník příslušný certifikát.

Nejčastější otázky k tématu vzdělávání pedagogů v letošním školním roce včetně odpovědí

Máme ve škole hodnotitele anglického jazyka i s doplňkem pro hodnocení žáků s PUP. Nyní si dělá certifikát na hodnocení německého jazyka, platí doplněk z angličtiny?

Doplněk k osvědčení v případě hodnocení žáků s přiznaným uzpůsobením podmínek konání maturitní zkoušky z cizích jazyků platí pro všechny jazyky, tzn., že stačí jeden doplněk k osvědčení pro hodnotitele bez ohledu na cizí jazyk.

Musejí hodnotitelé PP ČJL, kteří byli vyškoleni v roce 2011, procházet nějakým dalším školením? Je v hodnocení PP ČJL nějaká změna?

Osvědčení o způsobilosti k výkonu funkce hodnotitele je stále platné. Povinně proto hodnotitelé žádným novým školením procházet nemusí. K určitým změnám však od roku 2011 došlo. V případě zájmu proto mají možnost přihlásit se na konzultační semi-

náře věnované této tematice, které organizuje CERMAT ve spolupráci s NIDV (více na www.novamaturita.cz v sekci Konzultační semináře).

KONZULTAČNÍ SEMINÁŘE

Od ledna do března 2013 pořádá CERMAT spolu s Národním institutem dalšího vzdělávání konzultační semináře pro předsedy zkušebních maturitních komisí a školní maturitní komisaře. Nabídka seminářů, jejichž časová dotace je v obou případech 3 hodiny, je zveřejněna na www.novamaturita.cz/koss. Cílem těchto seminářů je podrobně seznámit předsedy zkušebních maturitních komisí a školní maturitní komisaře se všemi procesy, postupy a hlavními dokumenty, které je nezbytné znát pro výkon dané funkce. Účastníci budou rovněž seznámeni s podzimními legislativními změnami, které se maturitní zkoušky týkají.

Od října 2012 do ledna 2013 také probíhaly následující konzultační semináře:

♦ **Čeština ve světle výsledků maturitní zkoušky 2012.** Seminář byl určen všem vyučujícím českého jazyka a literatury se zaměřením na vysvětlení základních principů konstrukce maturitních didaktických testů.

- ♦ **Ústní zkouška a pracovní listy z ČJL.** Semináře byly organizovány pro certifikované hodnotitele ústní zkoušky z ČJL s cílem zodpovědět nevyjasněné otázky stávající metodiky a prohloubit informace o současném modelu ústní zkoušky.
- ♦ **Písemná práce z ČJL.** Semináře byly určeny pro certifikované hodnotitele písemných prací z ČJL a zaměřovaly se hlavně na seznámení certifikovaných hodnotitelů písemných prací se všemi změnami, které nastaly v metodice hodnocení písemných prací z českého jazyka a literatury v rámci nového modelu hodnocení v roce 2012.
- ♦ **Ústní zkouška a pracovní listy z cizích jazyků.** Semináře byly určeny pro certifikované hodnotitele písemných prací cizích jazyků (AJ, NJ, FJ, RJ a ŠJ) a jejich obsahem bylo zodpovězení otázek týkajících se rolí zkoušejícího a přisedícího a vedení zkoušení, a to jak teoreticky,

formou prezentace zásad zkoušení, tak prakticky, formou nácviku zkoušení ve skupinové práci.

- ♦ **Písemná práce z cizích jazyků.** Semináře byly určeny pro učitele cizích jazyků (AJ, NJ, FJ, RJ a ŠJ). Jejich obsah byl zaměřen na zodpovězení otázek týkajících se hodnocení písemné práce, a to jak teoreticky, formou prezentace, tak prakticky, formou nácviku a procvičování hodnocení písemné práce.
 - ♦ **Matematika ve světle výsledků maturitní zkoušky 2012.** Semináře byly určeny pro vyučující matematiky a zaměřovaly se na základní principy konstrukce maturitních didaktických testů z matematiky včetně opodstatněnosti zastoupení různých typů úloh v testech.
- Všechny semináře si rovněž kladly za cíl pomoci vyučujícím nalézt cestu k efektivnější přípravě žáků k úspěšnému absolvování společné části maturitní zkoušky.

DISKUZE K HODNOCENÍ PÍSEMNÝCH PRACÍ Z ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY NA PORTÁLU RVP.CZ

Ve spolupráci s Národním ústavem vzdělávání byla na portálu rvp.cz připravena diskuze k metodice hodnocení písemných prací z českého jazyka a literatury. Díky konstruktivní odborné diskuzi k problematice hodnocení písemné práce (kritéria hodnocení, bodová škála a další aspekty, které s tématem souvisejí) bude možné získat další návrhy ke

zpracování a rozšíření podpůrného metodického materiálu.

Diskuze, která byla na stránkách rvp.cz zpřístupněna v prosinci 2012, je určena především odborné veřejnosti. **Debatovat, případně klást otázky, lze v rámci více podtémat, mezi něž patří bodová škála hodnocení, hodnocení prací v budoucnu nebo**

podpůrné metodické materiály k hodnocení písemných prací.

Zveme tedy všechny pedagogické pracovníky, kteří se o toto téma zajímají, aby portál rvp.cz navštívili, dozvěděli se tak třeba něco nového nebo mohou sami přispět svým názorem či dotazem.

STANOVISKO MŠMT K ÚSPĚŠNÉMU UKONČENÍ POSLEDNÍHO ROČNÍKU STŘEDNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ JAKO PODMÍNKA PŘÍPUŠTĚNÍ K MATURITNÍ ZKOUŠCE

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vydalo 4. prosince 2012 stanovisko, které potvrzuje a doplňuje výklad MŠMT z května roku 2011. Zmíněný výklad se týkal úspěšného ukončení posledního ročníku středního vzdělávání jakožto podmínky připuštění k maturitní zkoušce.

Stručně uvedeno, upřesňuje toto stanovisko pohled na 2 věty uvedené ve školském zákoně č. 561/2004 Sb.

- ♦ § 81 odst. 5 – „Maturitní zkoušku lze vykonat nejpozději do 5 let od úspěšného ukončení posledního ročníku vzdělávání ve střední škole.“
- ♦ § 78a odst. 4 – „Dílčí zkoušky konané formou didaktického testu a ústní formou může žák konat, pokud úspěšně ukončil poslední ročník středního vzdělávání.“

Pravidla konání maturitní zkoušky vycházejí z pojetí maturit jako zkoušek konaných zásadně až po úspěšném ukončení posledního ročníku vzdělávání. Ustanovení v § 81 odst. 5 školského zákona nevylučuje zahájit

samotné konání maturitní zkoušky v době před uzavřením klasifikace za poslední ročník. Až samotné uzavření klasifikace však rozhoduje o tom, zda v daném období lze účel konání maturitní zkoušky naplnit.

U žáka, který na konci posledního ročníku neprospěl, se tedy zastavuje posloupnost veškerých úkonů, které směřují k vykonání maturitní zkoušky. To jinými slovy znamená, že žák nemůže v takovémto případě (neukončil-li úspěšně poslední ročník vzdělávání ve střední škole) pokračovat v konání maturitní zkoušky. Konkrétně tedy nemůže konat například písemnou práci společné části maturitní zkoušky, i když by se na první pohled zdálo, z pohledu § 78a odst. 4 školského zákona, že to možné je. Zde je potřeba si uvědomit faktický smysl tohoto ustanovení, který spočívá v připuštění možnosti konání písemných prací před úspěšným ukončením posledního ročníku středního vzdělávání, avšak vždy za dodržení ostatních zákonných předpokladů (viz např. výše uvedený § 81 odstavec 5).

SEMINÁŘE PRO MATURANTY 2013 POKRAČUJÍ I V TOMTO ROCE

Úspěšný projekt Studenti studentům, kdy studenti prezentují studentům problematiku nově „státní“ maturity přímo u nich ve škole, pokračuje díky vysokému zájmu škol i v tomto roce. Za prosinec a listopad 2012 bylo realizováno celkem 129 seminářů na 70 středních školách po celé ČR. Proškoleny byly celkem 3142 účastníků – letošních maturantů, z nichž 97 % bylo se seminářem, a tedy tímto způsobem předávání informací, spokojeno.

Školy (resp. vedení škol) se mohou do projektu přihlásit prostřednictvím webového formuláře na adrese <http://sfregistr.novamaturita.cz>. Více informací naleznete na www.novamaturita.cz v záložce Studenti studentům nebo na facebookovém profilu Studentské fórum.

DALŠÍ UŽITEČNÉ INFORMACE

Chcete-li získat aktuální, důležité a hlavně oficiální informace o maturitní zkoušce ve školním roce 2012/2013, navštivte stránky www.novamaturita.cz. Zejména pro samotné maturanty je pak ideálním informačním kanálem facebookový profil Udělám maturitu!, kde se návštěvník dozví nejen rady a tipy od bývalých i budoucích maturantů, ale samozřejmě i aktuální informace, které s maturitní zkouškou souvisejí.

Pomocnou ruku při přípravě na maturitní zkoušku podává také publikace *Český jazyk a literatura – písemná práce*, kterou si lze objednat přes e-shop nakladatelství TAURIS na adrese www.tauris.cz. Tato příručka, připravená přímo metodickými písemných prací společné části maturitní zkoušky, si klade za cíl usnadnit učitelům práci při přípravě žáků

na písemnou práci z českého jazyka a literatury a samotným žákům pomoci snížit riziko neúspěchu při této dílčí maturitní zkoušce.

Pro přípravu k maturitní zkoušce z matematiky jsou neméně vhodné sbírky úloh, jejichž již třetí vydání obsahuje celkem 500 řešených úloh z matematiky. Tyto sbírky se tak stanou užitečným pomocníkem při školní či mimoškolní přípravě k maturitní zkoušce z matematiky. Cvičebnice lze rovněž objednat v e-shopu www.tauris.cz.

Na adrese www.novamaturita.cz/pisemna-prace-1404033217.html naleznou zájemci příručky k písemným pracím z francouzského a německého jazyka, které byly CER-

MATem vydány v rámci metodické podpory učitelů cizích jazyků a přípravy žáků k maturitní zkoušce. Postupně se nabídka příruček rozšíří o zbývající cizí jazyky, tedy anglický, ruský a španělský jazyk.

MATURITNÍ ZPRAVODAJ 15 2013

evropský sociální fond v ČR

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zpracovalo Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání – CERMAT za podpory Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky. ISSN 1803-9928